

I. JAKÝ BYL?

5–17

Všetrannost osobnosti (5) – předsudky o skladatelově osobnosti (8) – vztah k poezii a umění, širě vzdělání (8) – smysl pro humor (8) – vztah k přírodě (9) – náruživý cestovatel (9) – návštěvy galerií (10) – znalost cizích řečí (10) – dojmy z cest (11) – vztah k Chicagu (12) – touha po domově a sounáležitost s vlastí (12) – americké občanství (15) – skromnost v prosazování zájmů (15) – charakter osobnosti (16) – exultantem bez perspektivy (16).

II. OD DĚTSTVÍ K MATURITĚ (1891–1909)

18–28

Očadlíkova monografie (18) – Jirákův rod, rodiče a rodinné prostředí (18) – otcova smrt, existenční těžkosti rodiny, podnájemníci v pražském bytě (19) – matčina hudebnost (20) – u prarodičů v Mladé Boleslavi (20) – rodina Freslových, hudební život v Zábřehu (21) – hudební rozvoj studenta K. B. Jiráka (21) – zájezdy do Prahy a Olomouce (22) – první tvůrčí pokusy (23) – přestěhování do Prahy (24) – studium hry na klavír u A. Mikeše (25) – sbormistrovská vystoupení (27) – maturita (27).

III. LÉTA STUDIÍ A DOZRÁVÁNÍ (1910–1918)

29–59

U V. Nováka (29) – ve Vídni u J. B. Foerstra (31) – instrumentace *Apollonia z Tyany* (31) – vídeňské hudební prostředí (32) – vztah k O. Ostrčilovi, spolupráce v Orchesterálním sdružení (34) – studium práv a hudební vědy (34) – člen Hudebního klubu, vztah k Z. Nejedlému (35) – vojna, zdravotní potíže, propuštění do civilu (36) – četba ruské literatury, překlady z polštiny (37) – sbormistr ve Vinohradské opeře (37) – práce v Hamburger Stadttheater (37). • Skladby: *Tři písně op. 1.* (40) – *Čtyři písně op. 2* (40) – *Apollonius z Tyany op. 3* (41) – *Lyrické intermezzo op. 4* (45) – *Hlasy přírody op. 5* (46) – *Tragikomedie op. 6* (46) – *Letní noci op. 7* (47) – *Meditace op. 8* (48) – *I. smyčcový kvartet c moll op. 9* (49) – *I. symfonie c moll op. 10* (52) – *Míjivé štěstí op. 11* (54) – *Malá klavírní suita op. 12* (55) – *Trináct prostých písní op. 13* (55) – *Smyčcový sextet s altovým sólem op. 14* (56) – *Sonáta pro violoncello a klavír op. 15* (58) – *Tři mužské sbory op. 16* (58) – *Hudba noci op. 17* (59).

IV. PO PŘEV RATU (1918–1930)

60–98

Návrat do vlasti (60) – v Národním divadle v Brně (60) – repertoár (61) – dirigentská epizoda v Ostravě (62) – záskok za V. Talicha (62) – regenschori u sv. Mikuláše na Malé Straně (63) – sbormistr Hlaholu (63) – korepetitor na pražské konzervatoři (64) – středoškolský profesor (64) – kolegové na konzervatoři (65) – kompoziční oddělení, Jirákovi žáci (67) – pedagogické zásady (68) – ocenění Jirákova učitelství M. Kabeláčem a F. Bartošem (68) – charakteristika Jiráka-pedagoga od V. Holzknechta (69) – kritičnost v kompozičním procesu (70) – Jirákova obhajoba Ježkova klavírního koncertu (70) – dirigent skladeb svých žáků (72) – *Nauka o hudebních formách* (73) – v čs. sekci ISCM (74) – práce na memorandu o úpravách lidových písní (75) – první

manželství s Marií Dykovou (75). • Skladby: *Tři zpěvy domova op. 18* (76) – *Žalm XXIII op. 19* (76) – *Sonáta pro housle a klavír op. 20* (79) – *Suita ve starém slohu op. 21* (80) – *Předehra k shakespearovské komedii op. 22* (81) – *Večer a duše op. 23* (82) – *Na rozhraní op. 24* (83) – *II. symfonie F dur op. 25* (84) – *Sonáta pro violu a klavír op. 26* (86) – *Probuzení op. 27* (87) – *Divertimento pro housle, violu a violoncello op. 28* (88) – *Duha op. 29* (89) – *Sonáta pro klavír op. 30* (89) – *II. smyčcový kvartet op. 31* (91) – *Sonáta pro flétnu a klavír op. 32* (93) – *Tři smíšené sbory op. 33* (94) – *Dechový kvintet op. 34* (95) – *Epigramy a epitafy op. 35* (96) – *Tři skladby pro housle a klavír op. 36* (97).

V. ROZHLAS (1930–1939)

99–110

První zkušenost s rozhlasem v r. 1925 (99) – nástup do rozhlasu v r. 1930 (100) – rozvázání pracovního poměru s konzervatoří (101) – počátky nové práce, ředitel hudebního vysílání (101) – nová koncepce rozhlasové práce (102) – problém populární a soudobé hudby v rozhlase (103) – závazky vůči Národnímu divadlu, České filharmonii ad. (104) – hudební režiséři (104) – objednávky nových skladeb (105) – diskuse o rozhlasu jako sociologickém jevu (105) – svědectví I. Medka o Jirákově rozhlasové činnosti (106). • Skladby: *III. symfonie op. 37* (106).

VI. TĚŽKOSTI V DOBĚ NESVOBODY (1939–1945)

111–132

Obavy z represí (111) – Jirákova pomoc České filharmonii po Mnichovu (111) – snaha C. Rypla prosadit B. Martinů v rozhlase (111) – personální změny v rozhlase (114) – útok proti vážné hudbě (114) – prosazení zakázaných skladeb (115) – setkání s dirigentem Schulzem–Dornburgem (116) – projev o vztahu české a německé hudby (116) – koncert pro Ligu proti bolševismu (116). • Skladby: *Usmíření op. 38* (117) – *Serenáda pro smyčcové nástroje op. 39* (118) – *Filharmonické variace op. 40* (119) – *III. smyčcový kvartet op. 41* (121) – *Rok op. 42* (123) – *Mládí op. 43* (124) – *Rapsodie pro housle a orchestr op. 44* (125) – *Variace, scherzo a finále pro nonet op. 45a* (126) – *Symfonietta op. 45b* (128) – *Milodějně kvití op. 46* (128) – *Serenáda pro dechové nástroje op. 47* (129) – *Tři poetické polky op. 48* (130) – *Hlas nejsladší op. 49* (131).

VII. DIRIGENTEM ČESKÉ FILHARMONIE A DALŠÍCH ORCHESTRŮ

133–153

První koncerty s Českou filharmonií (133) – provedení Mahlerovy IV. symfonie (134) – dirigentský úspěch v r. 1927 (135) – koncerty pro Radiojournal v letech 1926/27 (135) – sezóna 1930/31 (135): „mahlerovský“ dirigent (136), úspěchy v klasickém repertoáru (137), dirigentský projev (138) – sezóna 1931/32 (138): *Má vlast* (139) a Mahlerova II. symfonie (139), interpret soudobé hudby (139), Sukovo Zrání (140) – sezóna 1932/33: frekvence koncertů a repertoár (141) – sezóna 1933/34 (142), Talichův návrat (142), mimořádné koncerty s Českou filharmonií (143), Sukova díla (143), Mahlerova III. symfonie (144) a Brucknerova IX. symfonie (144) – sezóna 1934/35 (145): Sukův *Asrael* (145) – sezóna 1935/36 (146): Dvořákovo *Stabat mater* (146), anketa obecnstva (147) – sezóna 1936/37 (147): *Concert Gala – Internallié* (147), česká soudobá hudba (147) – sezóna 1937/38 (147): Sukův *Asrael* (147), Beethovenova IX. symfonie a Mahlerovy symfonie (148) – sezóna 1938/39 (148), poslední koncerty před okupací (149) – koncerty v okupační době (149) – útoky českých národovců na Jiráka (149) – manifestační ohlasy české hudby (149) – *Má vlast* na českém venkově (150) – česká soudobá hudba za okupace (150) – koncerty s jinými orchestry (151) – Šostakovičovy symfonie (151) – koncerty s FOK a koncerty v cizině (151) – charakteristika Jirákova dirigentského umění (152).

Diskriminace osobností (154) – Nařčení K. B. Jiráka z „nečeského a asociálního jednání“ (154) – Jirákovo prohlášení z 23. 5. 1945 (155) – dopis Zdeňku Nejedlému (155) – stanovisko závodní rady Čs. rozhlasu (156) – vyloučení z Hudebního odboru Umělecké besedy (157) – hypotéza o komunistickém complotu (158) – trestní řízení (159) – osvobozující rozsudek (160) – propuštění z rozhlasu (160) – potíže s novým zaměstnáním (160) – rozvod s Martou Krásovou (162) – Jirákovo stanovisko k jednání České filharmonie a orchestru Čs. rozhlasu (162) – zklamání z lidí (163) – knížky o W. A. Mozartovi, Z. Fibichovi a J. Heřmanovi (164). • Skladby: *Klavírní kvintet op. 50* (165) – *Čtyři polková capriccia op. 51* (168) – *IV. symfonie op. 52* (168) – *Pět vlasteneckých zpěvů op. 53* (171) – *Mužské sbory op. 54* (171) – *Koncert pro klavír a orchestr op. 55* (172) – *Sonatina pro housle a klavír op. 56* (175) – *Písň samoty op. 57* (177) – *Smuteční hudba op. 58* (177).

Nabídka na letní kurz do Chicaga (179) – odjezd a přijetí v USA (179) – charakter kurzů, Jirákova výuka (181) – úspěchy a nabídka stálého místa (181) – v Coloradu a ve Spillville (181) – dopisy MŠANO a V. Talichovi (182) – vyloučení ze Syndikátu českých skladatelů po Únoru 1948 (183) – důsledky vyloučení (184) – povolení k trvalému pobytu v USA (185) – ztráta majetku a znárodnění výnosu z autorských práv v ČSR (186).

Univerzity v Chicagu (188) – Roosevelt College (188) – charakteristika Jirákovy výuky (190) – přednosta teoretického oddělení (190) – názory na některé osobnosti: R. Strausse (191), G. Mahlera (191), L. v. Beethovena (192), J. Brahmsa (192), J. S. Bacha (193), L. Janáčka (193), B. Martinů (194), A. Schönberga (196), vztah k hudbě 50. a 60. let (196) a americkým skladatelům (196) – Jirákova kritičnost (197) – kurz teorie pedagogiky (197) – Jirákovi žáci v kompozici (198) – univerzitní symfonický orchestr (201) – práce s orchestrem (202) – koncerty v letech 1964/1965 (202), 1965/1966 (204), 1966/1967 (204) – spolupráce s krajským listem *Svornost* (205) – přednášková činnost (207) – rozhlasové projevy (207) – práce o A. Dvořákovi (208) – činnost v ISCM v Chicagu (210) – podíl na hudební encyklopedii (210) – páté vydání *Nauky o hudebních formách* (212).

• Skladby: *Sonáta pro klarinet a klavír op. 59* (214) – *V. symfonie op. 60* (215) – *Tři písně op. 61* (218) – *Klavírní skladbičky pro děti op. 62* (218) – *IV. smyčcový kvartet op. 63* (219) – *II. sonáta pro klavír op. 64* (221) – *Symfonické scherzo op. 65* (222) – *Three Songs op. 66* (225) – *V. smyčcový kvartet op. 67* (225) – *Introdukce a rondo pro lesní roh a klavír op. 68* (227) – *Serenáda pro malý orchestr op. 69* (228) – *Rekviem op. 70* (230) – *Tři skladby pro violoncello a klavír op. 71* (236) – *Sonáta pro lesní roh a klavír op. 72* (237) – *Sonáta pro hoboj a klavír op. 73* (239) – *Legenda pro orchestr op. 74* (241) – *Pět miniatur pro klavír op. 75* (242) – *Trio pro hoboj, klarinet a fagot op. 76* (243) – *Pět malých preludií a fug pro varhany op. 77* (244) – *Concertino op. 78* (246) – *Sedm českých národních písní op. 79* (249) – *VI. smyčcový kvartet op. 80* (250) – *Devět národních písní op. 82* (252) – *VII. smyčcový kvartet op. 82* (253) – *Studně do-*

movy op. 83 (255) – Čtyři eseje op. 84 (256) – Pilgrim's Songs op. 85 (259) – Suita pro varhany op. 86 (259) – Suita pro sólové housle op. 87 (261) – Jaro (262) – Trio pro housle, violoncello a klavír op. 89 (264) – VI. symfonie op. 90 (267) – Sonatina pro basklarinet a klavír op. 91 (269) – Čtyři klavírní skladby pro pravou ruku op. 92 (271) – In memoriam op. 92 (274) – Passacaglia a fuga pro varhany op. 94 (275) – Zhodnocení (276).

XII. CESTA K REHABILITACI (1949–1972) 280–298

Názory na B. Martinů a K. B. Jiráka v době stalinismu (280) – zkreslování informací o Jirákovi v čs. publikacích (281) – výrok J. Smolky a jeho důsledky (282) – knížka Č. Gardavského o českých skladatelích (282) – Jirákovo heslo v Čs. hudebním slovníku (283) – snaha oficiálních míst o Jirákův návrat (284) – přesvědčování p. Bruse z Washingtonu (284) – výzva M. Očadlíka (285) – koordinace Jirákova „návratu“ ze strany StB (286) – Jirákovo stanovisko k rehabilitaci (287) – iniciativa K. Slavického v SČS (289) – obnova čestného členství v České filharmonii (290) – čestné členství ve SČS a Jirákova plná rehabilitace (290) – koncerty s Jirákovou hudbou (291) – Jirákův příjezd do Prahy (291) – pozvání do rozhlasu (292) – koncert České filharmonie (292) – premiéra Klavírního koncertu (292) – koncert PSMU v Olomouci (293) – návštěva Brna (293) – autorovo zhodnocení pobytu v ČSSR (293) – sliby čs. institucí do budoucna (294) – vyjádření M. Barvíka proti Jirákovi (295) – Jirákovy návštěvy ČSSR v dalších letech (296) – první a druhý infarkt (296) – pobyt na Floridě a ve Františkových Lázních (297) – smrt a rozloučení se skladatelem v Chicagu (298) – převoz a uložení skladatelovy urny v ČSSR (298).

XIII. ÚDERY OSUDU 299–307

První fáze diskriminace v letech 1945–1947 (299) – srovnání s případem V. Talicha (300) – druhá fáze diskriminace v letech 1948–1966 (301) – domnělé politické prohlášení K. B. Jiráka proti Československé republice (301) – Jirákovo stanovisko ke své rehabilitaci (304) – třetí fáze diskriminace v letech 1969–1989 (306) – otázka životnosti Jirákovy tvorby (307).

XIV. PŘEHLED SKLADEB 309–337

A) Skladby komponované převážně ve vlasti (309) – B) Skladby komponované v USA (326)

PODĚKOVÁNÍ 338

JMENNÝ REJSTŘÍK 339–347